

Oponentní posudek bakalářské práce

Autorka práce: Jana Koščová

Název práce: Vliv sociálně znevýhodněného prostředí na vzdělávání dětí

Oponentka: PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá otázkami vztahů mezi sociální situací rodiny a vzděláváním dětí, konkrétně autorku zajímá prostředí sociálně znevýhodněných rodin. Z pohledu sociální práce jde o vztah zásadní, neboť průzkumy opakovaně potvrzují významnou korelaci mezi sociálně-ekonomickou pozicí rodiny a studijními výsledky dětí, včetně jejich životních aspirací. Deklarovaným cílem bakalářské práce bylo prozkoumat *důvody, které vedou k nižší školní úspěšnosti dětí ze sociálně slabého prostředí a zamyslet se nad tím, jak by bylo možné těmto dětem účinně pomoci a zda již existují v naší společnosti efektivní nástroje k podpoře těchto dětí* (str.7).

Práce je rozdělena do 6 kapitol, doplněných o závěr a seznam literatury. Struktura práce je z hlediska záměrů autorky logicky členěná, psaná kultivovaným jazykem, citované zdroje jsou uváděny přehledně a dle citačních pravidel. Teoretická část práce má charakter přehledový a kompilační. Empirická část obsahuje dvě kazuistiky.

Moje výtky směřují k faktu, že se autorka **málo opírá a aktuální existující výzkumy a statistická data**, která by práci pevněji ukotvila a vyhnula se neurčitosti a povrchnosti některých částí teoretických kapitol. Např. autorka píše o rostoucím počtu neúplných rodin, ale neuvádí žádná statistická data. V kapitole 4, str. 34, pojednává o romském etniku v ČR, avšak bez interpretace prezentované statistiky jde o hrubě zkreslený a zavádějící obraz. Autorka si nezděkuje pomáha charakteristikou „málo“, „většina“ – viz. například třetí odstavec na str. 30. Tyto věty jsou pak příkladem banality.

Zásadní výtku uplatňuji k absenci posledních výzkumů, konkr. Prokop.D, Slepé skvrny (2020), a jiných elektronických zdrojů, které obsahují kapitoly přímo se týkající problematiky vzdělávání v sociálně slabých regionech, včetně kritického pohledu na systémovou rovinu problému (politika vzdělávání v ČR, problematika vzdělávání v problematických regionech, absence sociální práce na školách, aj.). Ostatně, tato **systémová rovina je v práci autorky zastoupená mizivě, je-li vůbec**. Autorka uvádí některé výzkumy P. Matějů z r. 2006, tedy již zastaralé.

Další sérii výtek uplatňuji ke **způsobu provedení empirického výzkumu**. Práce s kazuistikami JE metoda výzkumu. Proto by autorka měla tuto metodu představit, proč si zvolila právě ji, a hlavně ji konkrétně vztáhnout k otázkám, které jsou pojednávány v teoretické části.

V závěru práce by autorka měla zhodnotit, jak se jí podařilo naplnit cíle práce – viz. str. 7 bcp nebo text tohoto posudku vyznačený kurzívou. Toto postrádám.

Práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení stupněm C-D, dobře-dostatečně. Výsledek je závislý na kvalitě obhajoby.

Otázka k obhajobě:

Jaké programy nabízí obor sociální práce v ČR v oblasti vzdělávání dětí a podpory rodin při vzdělávání dětí. Kriticky diskutujte. Pokuste se zaměřit na systémovou rovinu problému (viz. Prokop, D.).

PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D.

9.5.2022